

DENETMENLERİN KURUM TEFTİŞ RAPORLARININ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Süleyman Karataő
Akdeniz Üniversitesi
skaratas07@gmail.com

Sertaç Kahya
Aksu Şeref Ülker İlkokulu
sertackahya@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada denetmenlerin kurumlarda yaptıkları teftişlerde tespit ettikleri sorunlar ve sorunlara getirdikleri çözüm önerileri ele alınarak denetmenlerin geçen 24 yılda ilkokul kurum teftişinde gözlemledikleri konuları tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla bir ilkokulun 1989 ile 2013 yılları arasında değişik zaman aralıkları ile tabi tutulduğu 26 teftiş sonunda kurumu teftiş eden denetmenlerin hazırlamış olduğu kurum teftiş raporlarının *teftiş ile ilgili görüş ve öneriler* bölümü doküman incelemesi veri toplam yöntemi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda denetmenlerin kurumlarda yaptıkları teftişlerde en çok sırasıyla, güzel ve bitişik el yazısı yazma, ünitelendirilmiş yıllık ve günlük planlar ile tutulması gereken defterler konularında sorunlar tespit ettikleri ve bu sorunlara öneriler getirdikleri görülmüştür. Sonuç olarak kurum teftişinde bir ölçünlemenin oluşturulamadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kurum Teftiş, Denetmen, Sorunlar ve Çözüm Önerileri.

INVESTIGATION OF PROBLEMS AND SOLUTIONS OF THE INSPECTORS OF THE AUTHORITY INSPECTION REPORTS

Abstract

This study, it is aimed to determine the subjects which inspectors observed in primary school problems they determined and solutions and offers they proposed. For this aim the opinion and suggestion chapters of inspection reports after 26 inspections which a primary school had between 1989 and 2013 years in different times are examined as using the method of data ocquisition. After this examinations the inspections which inspectors made in those instutions, they determined problems in those subjects, respectively, good and runnig hand writings, annual and daily plans, needed notebooks, are observed. Consequently a computation could not be formed in an instution inspection is understood.

Keywords: Instution Inspections, Inspector, Problems And Solutions.

GİRİŐ

Eğitim toplumların gelişmesi yönünde önemli bir dinamiktir. Ülkelerin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir role sahip olan eğitim, çağın ve toplumsal gereksinimin bir sonucu olarak sürekli bir değişim

içerisindedir. Meydana gelen değişimler, sistemleri yapısal olarak etkilemekte, bu ise yeni durumlara ayak uydurabilmekte denetim mekanizmasını işletmeyi gerekli kılmaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde teftişin tanımını ifade etmek gerekmektedir (Aydın ve Tekiroğlu,2013: 537).

Teftiş, kamu sektöründe ya da tüzel kişiliği bulunan kurumlarda yapılmakta olan işlerin, mevcut mevzuata (kanun, tüzük, yönetmelik, genelge ve emirlere) uygun olarak yapılıp yapılmadığının, yetkili kimseler tarafından denetlenmesi ve gözetilmesi sürecidir(Türkyılmaz.1966:4). Teftiş, yapılan çalışmaları denetlemek ve değerlendirmek, daha verimli hale getirilmesini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak, kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yolu ile yardımda bulunmak gibi geniş bir hizmet alanıdır(Su,1974:36). Teftişin temel amacı, örgüt amaçlarının gerçekleştirilme derecesini izlemek ve sonuca ulaşabilmek için gerekli tedbirleri almaktır. Bir başka deyişle, "eğitimde teftiş, eğitim ve öğretimin amaçlarına uygun yöntemleri bulmak ve ürünün nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesini sağlamak amacını güder" (Altıntaş,1980:14).

Teftiş çok yönlü karmaşık bir süreç olup, tüm kurum personelinin ortak bir ürünü, görevi ve sorumluluğudur. Bu bakımdan toplumsal gereksinmelerin karşılanması noktasında yönetici, öğretmen, diğer personel ve müfettişlerin birlikte çalışmaları, işbirliği yapmaları ve birbirlerine yardım etmeleri zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu ise eğitimde süreli bir ilerleme ve gelişmeyi sağlamak için teftiş hizmetlerinin gerekliliğini ve önemini artırmaktadır (McKean ve Miles,1964:7).

Bir toplumun varlığını sürdürmesi ve gelişmesinde en önemli kaynağı amaçlarına uygun olarak yetiştirdiği insanlardır. Eğitim sisteminde üretici bir alt sistem olan okulun, toplumun üyesi olan bireyin bütün yeteneklerinin geliştirilmesindeki başarısızlığı aile, ülke ve daha ötesi insanlık için bir kayıptır. Bu tür kayıpların önlenmesi okulun ve dolayısıyla yönetenlerin rollerini iyi bilme ve başarı ile oynamalarına bağlıdır. Bir ülkede insan kaynaklarının sayısal olarak bol olması üretim, tüketim ve toplumun yaşam standartlarının yüksek olacağı anlamına gelmez. Ülke çapında insan kaynaklarının geliştirilmesi, yararlı hale getirilmesi, üretim ve tüketim etkinliklerinde bilinçlendirilmesi ve katılması sağlanmadıkça kalkınma çabalarının başarılı olması beklenmez (Taymaz,1982).

Eğitim insan ile yaşam arasında bir köprü durumda olduğundan, toplumdaki değişme ve gelişme hızına paralel olarak, insanın eğitilmesi ve yetiştirilmesinde önem kazanmaktadır (Taymaz,1982).

Yönetimin görevi; insan ve madde kaynaklarını etkili ve verimli bir biçimde kullanarak bilimsel ve toplumsal değerler doğrultusunda örgütün gelişmesini sağlamaktır (Taymaz,1982).

Ülkelerin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir role sahip olan eğitimin daha verimli bir hale getirilmesinde teftiş hizmetlerinin de etkisi vardır. Teftiş hizmetlerinin, eğitimin daha verimli bir hale getirilmesindeki etkisini arttırmak için yapılabilecek çalışmalardan biri de denetmenlerin kurum teftişlerinde tespit ettikleri sorunların ve denetmenlerin bu sorunlara getirdikleri çözüm önerilerinin incelenmesidir. Çalışma, bu amaca yönelik yapılmıştır. Bunun için öncelikle bir ilkokulun kurum teftiş raporlarının teftişle ilgili görüş ve öneriler bölümleri incelenmiş ve bu bölümlerde denetmenlerin belirttikleri sorun ve çözüm önerilerinin yıllar içindeki değişim ve gelişimi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada ilköğretim müfettişlerinin ilköğretim okullarında kurum teftişi sırasında tespit ettiği sorunlar ve bu sorunların giderilmesi için getirilen önerilerinin araştırmaya esas olan yıllarda gösterdikleri

benzerlik ve farklılıkların ortaya çıkarılacağı, tespit edilen sorunların ve önerilerin ilköğretim kurumunun verdiği eğitim-öğretimin niteliğini 24 yıl içinde ne derece etki ettiğinin ortaya konmasında, araştırmaya esas olan yıllar içinde beş yıllık zorunlu eğitim, sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim ve 4+4+4 olarak adlandırılan on iki yıllık zorunlu eğitim olmak üzere üç defa değişen eğitim sisteminde ilköğretimimizde ilköğretim müfettişlerinin kurum teftişinde gözlemledikleri, tespit ettikleri, öneri getirdikleri konuların yıllar içindeki değişimi ve gelişiminin ile teftiş raporlarında bir ölçünlenmenin olup olmadığının ortaya konmasında katkıda bulunması umulmaktadır. Bu katkı ile okullarda verilen eğitim öğretimin niteliğinin artacağı ümit edilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı denetmenlerin kurum teftiş raporlarının sorunlar ve çözüm önerileri bölümlerinde bir ölçünlenmenin var olup olmadığını tespit edip değişimi ve gelişimini ortaya koymaktır.

Alt Amaçlar

1. Yukarıda belirtilen temel sorun çerçevesinde şu sorulara yanıt aranacaktır.
2. Kurum teftiş raporları hangi yıllarda düzenlemiştir ve kurum teftiş raporlarının konusu nedir?
3. Kurum teftiş raporlarında sorunlar ve çözüm önerilerinin belirtildiği bölümlerin başlama ifadeleri nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
4. Kurum teftiş raporlarında güzel yazı yazma sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
5. Kurum teftiş raporlarında yıllık ve günlük planlar sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
6. Kurum teftiş raporlarında tutulması gereken defterler sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
7. Kurum teftiş raporlarında demirbaş eşya durumları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
8. Kurum teftiş raporlarında kitaplık ve kütüphane sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
9. Kurum teftiş raporlarında Atatürkçülük konularının eksik işlenmesi sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
10. Kurum teftiş raporlarında eğitici kol ve kulüp çalışmaları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
11. Kurum teftiş raporlarında kurul toplantıları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
12. Kurum teftiş raporlarında okul aile birliği sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
13. Kurum teftiş raporlarında eğitim durumları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
14. Kurum teftiş raporlarında öğretim durumları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
15. Kurum teftiş raporlarında öğretim metotları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
16. Kurum teftiş raporlarında temizlik ve düzen sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?
17. Kurum teftiş raporlarında yangın ve güvenlik sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?

18. Kurum teftiş raporlarında rehberlik ve öğrenci davranışları sorun ve çözüm önerileri ile ilgili kullanılan ifadeler nelerdir ve bu ifadelerin kullanıldığı yıllar hangi yıllardır?

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 1989- 2013 yılları arasında, Antalya İl merkezindeki bir resmi ilkokulun kurum teftiş raporları ile sınırlıdır. Veri toplama aracı ilköğretim müfettişlerinin, ilkokulda yapmış oldukları teftiş sonunda hazırlamış oldukları "Kurum Teftiş Raporları"nın incelenmesi ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma nitel bir desende yapılandırılmıştır. Bu bağlamda nitel araştırma metodolojisi içerisinde yer alan doküman inceleme yönteminden yararlanılmıştır. Doküman inceleme, belgesel tarama olarak belirtilen, geçmişteki olguların izlerini taşıyan resim, film vb. yapıtları, olgularla ilgili olarak yayınlanmış kitap, dergi vb. birtakım yazılı materyalleri analiz etmek için kullanılan nitel araştırma yöntemidir (Karasar, 2008: 183). Bu çalışmada, doküman inceleme; araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamı ve araştırmanın amacına uygunluğu nedeniyle kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Veri Toplama Aracı

Bu çalışma 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Antalya İlindeki bir ilkokulun 1989 ile 2013 yılları arasında değişik zaman aralıkları ile tabi tutulduğu 26 teftiş sonunda, kurumu teftiş eden denetmenlerin hazırlamış olduğu kurum teftiş raporlarının birer örneğinin alınması ile elde edilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmacı tarafından çalışma materyallerindeki veriler nitel araştırma tekniklerden içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Denetmenlerin kurum teftiş raporlarındaki *teftiş ile ilgili görüş ve öneriler* bölümlerinde belirttikleri sorun ve öneriler benzerlikler bakımından gruplandırılarak yorumlanmış ve verilerin analizinde, araştırmaya konu olan yıllarda 5 yıllık zorunlu eğitim, 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim, 12 yıllık zorunlu eğitim sistemlerinin yürürlükte olması da göz önünde bulundurulmuştur.

BULGULAR

Antalya İlindeki bir ilkokulun 1989 ile 2013 yılları arasında değişik zaman aralıkları ile tabi tutulduğu 26 teftiş sonunda, kurumu teftiş eden denetmenlerin hazırlamış olduğu kurum teftiş raporlarının incelenmesi sonucu ortaya çıkan veriler tablolaştırılarak aşağıda sunulmuştur.

Düzenlenme Yıllarına ve Konularına Ait Bulgular

Tablo 1: Kurum Teftiş Raporunun Düzenlendiği Yıl ve Kurum Teftiş Raporunun Konusu

Kurum Teftiş Raporunun Düzenlendiği Yıl	Kurum Teftiş Raporunun Konusu
1989	Tebliğ
1992	----
1993	Teftiş Tebliği
1994	Teftiş Tebliği
1995	Genel Denetim Tebliği
1996	Teftiş Tebliği
1997	Teftiş Tebliği

1998	Genel Denetim Tebliği
Mart-1999	Denetim Tebliği
Ekim-1999	Rehberlik Tebliği
2000	Denetim Tebliği
Nisan-2001	Teftiş Tebliği
Eylül-2001	Rehberlik ve Genel Denetim Tebliği
Nisan-2002	Teftiş Tebliği
Eylül-2002	Rehberlik Tebliği
2003	----
Nisan-2004	Teftiş Tebliği
Aralık-2004	Rehberlik Tebliği
Mayıs-2005	Teftiş Tebliği
Aralık-2005	Rehberlik Tebliği
2006	Teftiş Tebliği
2008	Denetim Tebliği
2011	Teftiş Tebliği
şubat-2012	Teftiş
Kasım-2012	Rehberlik ve Denetim Tebliği
2013	Teftiş Tebliği

Tablo.1'e göre kurumun 5 yıllık zorunlu eğitim sisteminin yürürlükte olduğu dönemde her eğitim öğretiminde bir defa teftiş edildiği, 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim sisteminin yürürlükte olduğu dönemde rehberlik ve denetim olmak üzere eğitim öğretim yılında iki defa kurumun teftiş edildiği ancak bunun dönemin tamamında uygulanmadığı,12 yıllık zorunlu eğitim sisteminin yürürlükte olduğu dönemde ise kurumun iki defa teftiş edildiği sonraki yıllarda teftiş edilmediği görülmektedir. Denetmenlerin teftiş raporlarının konu bölümlerinde "Tebliğ", "Teftiş Tebliği", "Genel Denetim Tebliği", "Denetim Tebliği", "Rehberlik ve Genel Denetim Tebliği", "Rehberlik Tebliği", "Rehberlik ve Denetim Tebliği" ve "Teftiş" ifadelerini kullandıkları, konu bölümlerinde bir ölçünleme oluşturamadıkları görülmektedir.

Sorun ve Çözüm Öneri Bölümlerinin Başlama İfadelerine Ait Bulgular

Tablo 2: Kurum Teftiş Raporlarında Sorun ve Çözüm Önerilerinin Belirtildiği Bölümlerin Başlama İfadeleri ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Başlama İfadeleri	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Eğitim-Öğretim ve Yönetim hususlarındaki çalışmaların, daha üst seviyeye çıkarılması için;	1989
Ancak; Eğitim öğretim çalışmalarının daha ileriye seviyelere çıkarabilmesi için	1993,1994
Ancak	1995,1996,1997,1998
Eğitim-öğretimin daha üst seviyelere çıkarılması için	Mart-1999, Nisan-2001,Eylül-2001
Çalışmaların gelecekte çok daha iyi olabilmesi için	Ekim-1999
Eğitim-öğretim çalışmalarının daha başarılı olması için	2000
Teftiş ile ilgili görüş ve öneriler	Nisan-2002, Eylül-2002,2003, Nisan-2004, Mayıs-2005,2011, Şubat-2012, Kasım-2012, 2013
Rehberlik ile ilgili görüş ve öneriler	Aralık-2004, Aralık-2005,2006,2008

Tablo 2'ye göre denetmenlerin kurum teftiş raporlarında sorun ve çözüm önerilerinin belirtildiği bölümlerin başlama ifadesi olarak sekiz ayrı ifade kullandıkları görülmektedir. Son yıllarda "Teftiş ile ilgili görüş ve öneriler" ifadesinin ölçünleme oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Güzel Yazı Yazma Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 3: Kurum Teftiş Raporlarında Güzel Yazı Yazma Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Öğrencilere güzel yazı yazma becerisi kazandırma ve yazım kurallarına uyma	1992,1993,1996, Mart-1999,Nisan-2001, Eylül-2001,Nisan-2002,Eylül-2002,2008
Öğrencilere bitişik el yazısı yazdırılması	1994,1995,Ekim-1999,2000,Nisan-2004, Mayıs-2005,Kasım-2012
Tüm öğretmenlerin sınıflarda bitişik yazı kullanmaları, kullandırtmaları ve örnek olmaları	2011,Şubat-2012,2013

Tablo.3'e göre denetmelerin üç ifade kullanarak belirttileri güzel yazı yazma sorun ve çözüm önerisi 19 ayrı kurum teftiş raporunda tespit edilmiştir. Güzel yazı yazma ve bitişik el yazısı kullanımı sorunu ve çözüm önerisi çalışma materyallerindeki en çok belirtilen sorun ve çözüm önerisidir.

Yıllık ve Günlük Planlar Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 4: Kurum Teftiş Raporlarında Yıllık ve Günlük Planlar Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Günlük ve yıllık planlarda etkinliklere yer verilmesi, detaylandırılması, kazanımlar üzerinde durulması	1989,1992,1995,1998, Ekim-1999, Eylül-2001, Eylül-2002,
Planların yapımında programlardan, esaslardan, İLBAP'tan, Çevre şartlarından faydalanılması	1996, Mart-1999,2003, Nisan-2004, Aralık-2004, Mayıs-2005, Aralık-2005 2006, Şubat-2012

Tablo 4'e göre denetmenler yıllık ve günlük planlar sorun ve çözüm önerisini iki farklı şekilde tespit edip ifade etmişlerdir. Birinci ifadede yıllık ve günlük planların içeriği ile ilgili konuları belirtmişler. İkinci ifade ise yıllık ve günlük planların yapımında hangi kaynaklardan faydalanılması gerektiği belirtilmiştir. Yıllık ve günlük planlar sorunu ve çözüm önerisi 16 ayrı kurum teftiş raporunda ifade edilerek ikinci en çok belirtilen sorun ve çözüm önerisi olarak tespit edilmiştir.

Tutulması Gereken Defterler Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 5: Kurum Teftiş Raporlarında Tutulması Gereken Defterler Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Tutulması gereken defterler temin edilmesi	1989,1992, 1994,1995.1996,1997
Tutulması gereken defterlere kararların yazılması	1993,1998,2000,Nisan-2002,2003, Nisan-2004,Aralık2005,2006,2008, Kasım-2012

Tablo 5'e göre tutulması gereken defterler sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 16 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir tutulması gereken defterler sorunu ve çözüm önerisi 16 ayrı kurum teftiş raporunda ifade edilerek üçüncü en çok belirtilen sorun ve çözüm önerisi olarak tespit edilmiştir.

Demirbaş Eşya Durumları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 6: Kurum Teftiş Raporlarında Demirbaş Eşya Durumları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Demirbaş eşya defterinin düzenlenmesi, demirbaş eşyaların numaralandırılması	1992,1995
Demirbaş eşyaların sayımı yapılması ve numaralandırılması, listelenmesi,	1994,1996,Mart-1999,2000, Nisan-2002,2003
Demirbaş eşyalar ile ilgili iş ve işlemlerin mevzuatına uygun olarak yapılması, düşümlerinin yapılması	Aralık-2004,Mayıs-2005,Aralık-2005,
Taşınırların ait iş ve işlemlerin yeni yönetmeliğe göre yapılması	Kasım-2012

Tablo 6'ya göre demirbaş eşya durumları sorun ve çözüm önerileri dört ayrı ifade ile önerisi 12 ayrı kurum teftiş raporunda ifade edilmiştir. Son yıllara gelindiğinde demirbaş eşya ifadesi yerine bilgisayar ve internetin kurumlarda kullanımının yaygınlaşmasıyla taşınır ifadesinin kullanıldığı görülmektedir.

Kitaplık ve Kütüphane Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 7: Kurum Teftiş Raporlarında Kitaplık ve Kütüphane Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Sınıf Kitaplıklarının ve kütüphanenin geliştirilmesi	1992, 2000, Eylül-2002, Aralık-2005
Sınıf Kitaplıklarının ve kütüphanenin zenginleştirilmesi ve öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırılması	1997, Ekim-1999, Nisan-2002, Nisan-2004, Mayıs-2005, 2006

Tablo 7'ye göre kitaplık ve kütüphane sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile belirtilmiştir. Birinci ifade sadece kitaplık ve kütüphanenin geliştirilip zenginleştirilmesi belirtilmiştir. İkinci ifade de ise zenginleştirmenin yanında öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırılması önerisi getirilmiştir. 11 ayrı kurum teftiş raporunda kitaplık ve kütüphane sorun ve çözüm önerisi belirtilmiştir.

Atatürkçülük Konularında Eksiklik Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 8: Kurum Teftiş Raporlarında Atatürkçülük Konularının Eksik İşlenmesi Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Atatürkçülük konularının esaslara uygun olarak planlara yansıtılması ve derslerde işlenmesi	1989, 1995, Nisan-2002, Eylül-2002

Tablo 8'e göre Atatürkçülük konularının eksik işlenmesi sorun ve çözüm önerileri bir ifade ile 4 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Eğitici Kol ve Kulüp Çalışmaları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 9: Kurum Teftiş Raporlarında Eğitici Kol ve Kulüp Çalışmaları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Eğitici kol çalışmalarına ilişkin program yapılması, esaslar doğrultusunda yürütülmesi	1989, 1998, 2000, Aralık-2004,
Kulüp çalışmalarının yönetmeliğine ve programlarına uygun olarak yapılması	2011, Şubat-2012, 2013

Tablo 9'a göre eğitici kol ve kulüp çalışmaları sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 7 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir. Eğitici kol çalışmalarının son yıllarda kulüp çalışmaları olarak ifade edildiği görülmektedir.

Kurul Toplantıları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 10: Kurum Teftiş Raporlarında Kurul Toplantıları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Öğretmenler Kurulunda gerekli kararların alınması	1989,Eylül-2002
Öğretmeler kurulu ve Zümre öğretmenler kurulu toplantılarının esaslarına göre yapılması	Eylül-2001,2003,Aralık-2004,Aralık-2005, 2006

Tablo 10'a göre kurul toplantıları sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 7 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Okul Aile Birliği Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 11: Kurum Teftiş Raporlarında Okul Aile Birliği Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Okul aile birliği çalışmalarının yönetmeliğe uygun olarak yürütülmesi	1998
Okul aile birliği defterlerinin zamanında tutulması,toplantıların yapılması	Şubat-2012,Kasım-2012,2013

Tablo 11'e göre okul aile birliği sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 4 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Eğitim Durumları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 12: Kurum Teftiş Raporlarında Eğitim Durumları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Öğretim çalışmalarının yanında eğitime de gereken önem verilmeli	1993,1994,
Öğrencilerin söz alma, dinleme eğitimi,söz kesmeme toplumsal yaşam kurallarına uyma konularına önem verilmesi	Nisan-2001,Eylül-2001,Nisan-2004
Öğrencilerin eğitiminin planlanması gözlemlenmesi	Mayıs-2005

Tablo 12'ye göre eğitim durumları sorun ve çözüm önerileri üç ayrı ifade ile 6 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Öğretim Durumları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 13: Kurum Teftiş Raporlarında Öğretim Durumları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Matematik dersine önem verilmeli	1992,1993,1994,1995,1997,2000, Nisan-2001 Eylül-2002, Mayıs-2005, Kasım-2012
Birinci sınıfların okuma yazma seviyesinin geride olması	Şubat-2012,2013

Tablo 13'e göre öğretim durumları sorun ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 12 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Öğretim Metotları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 14: Kurum Teftiş Raporlarında Öğretim Metotları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Öğrenci merkezli eğitim-öğretim çalışmaları	Nisan-2002,Eylül-2002, 2008,2011 Nisan-2004,2006,
Derslerin günlük hayat ile ilişkilendirilmesi	1999
Derslerde araç gereç kullanımı	1992,1997,Nisan-2001,Eylül-2001, Aralık-2004
Problem çözme, muhakeme etme becerileri kazandırma,Çoklu Zeka Kuramı	1996,2000, Aralık-2004, Mayıs-2005

Tablo 14'e göre öğretim metotları sorun ve çözüm önerileri dört ayrı ifade ile 15 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Temizlik ve Düzen Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 15: Kurum Teftiş Raporlarında Temizlik ve Düzen Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Temizlik ve düzene daha fazla dikkat edilmesi	1996,1998,Ekim-1999,Nisan-2002, Aralık-2004,Aralık-2005,2008,Şubat-2012
Tamir ve bakımların yaptırılması	2000

Tablo.15'e göre temizlik ve düzen sorunu ve çözüm önerileri iki ayrı ifade ile 9 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Yangın ve Güvenlik Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 16: Kurum Teftiş Raporlarında Yangın ve Güvenlik Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Yangın planlarının yapılması, yangın tüplerinin bakımlarının yapılması	1989,1992,1994,2003, Nisan-2004,Aralık-2004
Trafik güvenlik önlemlerinin alınması	1997
Güvenlik birimlerine yazı yazılması	2013

Tablo 16'ya göre yangın ve güvenlik sorun ve çözüm önerileri üç ayrı ifade ile 8 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

Rehberlik ve Öğrenci Davranışları Sorun ve Çözüm Önerilerine Ait Bulgular

Tablo 17: Kurum Teftiş Raporlarında Rehberlik ve Öğrenci Davranışları Sorun ve Çözüm Önerileri İle İlgili Kullanılan İfadeler ve İfadelerin Kullanıldığı Yıllar

Kullanılan İfadeler	İfadelerin Kullanıldığı Yıllar
Rehberlik hizmetlerinin esaslara göre yapılması	1989, Aralık-2004
Öğrencilerin kişisel dosyalarının hazırlanması	1994,1995
Öğrenci davranışları değerlendirme kurulu oluşturulmadı	2006
Öğrenciyi yönlendirme bakımından tanımayla yönelik daha fazla çalışma yapılması	2013

Tablo 17'ye göre rehberlik ve öğrenci davranışları sorun ve çözüm önerileri dört ayrı ifade ile 6 ayrı kurum teftiş raporunda belirtilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Teftiş hizmetlerinin, eğitimin daha verimli bir hale getirilmesindeki etkisini arttırmak için yapılan bu çalışmada, denetmenlerin kurum teftişlerinde tespit ettikleri sorunların ve denetmenlerin bu sorunlara getirdikleri çözüm önerilerinin incelenmesinden çıkan sonuçlar şöyle sıralanabilir;

Eğitim sistemlerinin 25 yılda üç defa değişmesi kurum teftişinin özelliklerini etkilemiştir. 5 yıllık zorunlu eğitimin olduğu dönemde eğitim öğretim yılında bir defa yapılan teftişlerin, denetim ağırlıklı olduğu teftişin bir parçası olan rehberlik etmekten uzak oldukları söylenebilir. Akabinde 8 yıllık zorunlu eğitimin olduğu dönemde rehberlik çalışmalarının ayrı denetim çalışmalarının ayrı yapılmaya çalışıldığı ancak dönemin tamamında uygulanmadığı görülmektedir. Son olarak günümüzün eğitim sistemi olan 12 yıllık zorunlu eğitimin olduğu dönemde kurumun iki defa teftiş edildiği, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe girmesine rağmen teftiş sisteminin yeni eğitim sistemini teftiş edemediği söylenebilir.

Kurum teftiş raporlarının ölçünleme sorunu olduğu görülmektedir. Teftiş raporlarının konu bölümlerinden başlayan sorun teftişle ilgili görüş ve öneriler bölümüne kadar devam etmektedir. Gerek biçimsel olarak, gerekse kullanılan ifadeler olarak teftiş raporlarında bir karışıklık bulunmaktadır. Bu karışıklık anlam karmaşasına yol açabilmektedir.

Denetmenlerin kurumda yaptıkları 26 teftişin on dokuzunda güzel yazı yazma veya bitişik el yazısı yazma konusunda sorun tespit edip bu konularda çözüm önerileri getirdikleri görülmektedir. Kurumun bu sorunu yıllar içinde çözemediği söylenebilir.

Eğitimin planlı programlı yürütülmesi eğitimin niteliğini arttıran bir etkidir. Denetmenlerin 16 ayrı kurum teftiş raporunda planlama ile ilgili sorun tespit edip bu soruna çözüm önerisi getirmişlerdir. Bilgisayar ve internetin hayatımıza girmesiyle yıllık ve günlük planlar tek düze olmuştur. Planlar internetten bulunup çıktısı alınmakta ve sadece kağıt üzerinde kalmaktadır. Planlar okulun çevre koşullarına göre düzenlenmemekte ve uygulanabilirliği tartışılmaktadır.

Kurum teftiş raporlarından anlaşıldığı üzere, kurumun eğitim öğretim durumları, yönetim işleri, mali işleri, fiziki durumu, personel işleri, büro işleri ve öğrenci işleri rehberlik ve denetim olmak üzere aynı denetmenler tarafından yapılmaktadır. Sonuç olarak kurum teftişinde bir ölçünlemenin oluşturulmadığı sonucuna varılmıştır.

Eğitim, ülkelerin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir role sahipse ve eğitiminin niteliğinin artmasında teftişin önemi çoksa teftiş sistemi rehberlik ve denetim olmak üzere eğitim öğretim yılında iki defa gerçekleştirilmek üzerine inşa edilmelidir. Teftişler periyodik olarak sürekli yapılmalıdır. Bu sayede eğitim öğretimdeki eksikler görülüp kurumlara verilen dönütlerle eğitim öğretimin niteliği artırılmalıdır.

Denetmenlerin yıllara, kişilere ve yerlere göre değişmeyen, bir ölçünlemeye sahip teftiş raporları hazırlamaları kurum yöneticileri ve öğretmenlerin teftiş raporlarını daha iyi analiz edip eksikliklerin giderilmesi konusunda daha başarılı olmalarında fayda sağlayabilir.

Eğitimin planlı programlı yürütülmesi eğitimin niteliğini arttıran bir etkidir. İnternette alınan planlar öğretmenlere sadece rehberlik etmelidir. Planları öğretmenler okul çevre koşullarına ve öğrenci profiline göre düzenleyip uygulamaları eğitim ve öğretimin niteliğini arttıracakı ümit edilmektedir.

Kurum teftişlerinin, eğitim öğretim durumları, yönetim işleri, mali işler, fiziki durum, personel işleri, büro işleri, öğrenci işleri, rehberlik ve denetim gibi teftiş edilen alanlarının alanında uzman denetmenler tarafından yapılması eğitimin daha üst seviyelere çıkmasında etkili olacakı düşünülmektedir.

Not: Bu çalışma Antalya'da 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde düzenlenen 8'inci Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Açıklan, A. (1977). *Milli Eğitim Müdürlerinin Teftiş Görevleri*. Ankara.

Altıntaş, R. (1980). *Liselerde Kurum Teftişi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, A.Ü. Eğitim Fakültesi, Ankara.

Aslan, B. (1990). *Ders Notları*. Ankara.

- Ayaş, N. (1948). *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Aydın, M. ve Tekiroğlu, M. (2013). 1934 İzmir Tedrisat Müfettişleri Kongresi : Görüşler, Sorunlar Ve Öneriler, Sayı 5.
- Aydın, M. (1986). *Çağdaş Eğitim Denetimi*, Ankara, İM Araştırma Yayın Danışmanlık AŞ.
- Başar,H., (1993). *Eğitim Denetçisi, Rollerini-Yeterlikleri-Seçilmesi-Yetiştirilmesi* , Ankara Pe-Gem Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (1982). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Bursalıoğlu, Z.(1993). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara, Pegem Yayınları.
- Can,A., (2010). Kurum Teftiş Raporlarına Göre İlköğretim Okullarının Sorunları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erdem,O. (1987). *Türk Teftiş Sistemine Genel Bir Bakış,1.Teftiş Semineri* , Ankara, Denetfe Yayınları.
- Hicks, H. (1979). *Örgütlerin Yönetimi*. Ankara. Turhan Kitabevi.
- Kaagözoğlu, G.(1972). *Türk Eğitim Sisteminde Bakanlık Müfettişlerinin Rolü*. Yayımlanmamış Doktora Tezi,MEB PAKD, Ankara.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yay.
- Koçer, H.A. (1987). *Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu*, Ankara.
- Köksal, E (1974). *Türkiye'de Merkezi Hükümetin Taşra Örgütünü Denetimi*. Ankara Ortadoğu Amme İdaresi Enstitü Dergisi. Cilt.7.
- MEB. (1991). Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi <http://tkb.meb.gov.tr/mevzuat/tkb> adresinden 19 Aralık 2016'da alınmıştır.
- MEB. (1993). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği. http://tkb.meb.gov.tr/mevzuat/tkb_yonnetmelik.pdf adresinden 19 Aralık 2016'da alınmıştır.
- MEB. (2001). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=25&SAYFA=13> adresinden 19 Aralık 2016'da alınmıştır.
- MEB. (2011). Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname http://mevzuat.meb.gov.tr/html/mebtesvegorevkhk_1/mebtesvegor_0.html adresinden 19 Aralık 2016'da alınmıştır.
- McKean. R. & Miles H.H.(1964). *The Supervisor, Prentice Hall of India*, New Delhi.

Öz, F. (2003). Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Sisteminde Teftiş,Eskişehir, Osmangazi Üniversitesi Yayınları.

Özden, Y.(2005) *Eğitimde Yeni Değerler Eğitimde Dönüşüm*. Ankara, Pegem A Yayıncılık.

Resmi Gazete (2016). Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 09.12.2016 tarihli 29913 sayılı Resmi Gazete.

Resmi Gazete (2007). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 26.09.2007 tarihli 21717 sayılı Resmi Gazete.

Resmi Gazete (2007). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği 13.08.1999 tarihli 20678 sayılı Resmi Gazete.

Resmi Gazete (2007). Millî Eğitim. Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü 19.02.1993 tarihli 21501 sayılı Resmi Gazete.

Su, K., (1974). *Türk Eğitiminde Teftişin Yeri ve Önemi*, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi.

Taymaz, H. (1982). Teftiş. Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Sevinç Matbaası.

Taymaz, H. (2015). *Teftiş, Kavramlar İlkeler Yöntemler*. Ankara , Pegem Akademi Yayınları.

Turgut,M.F.,(1969). Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi, Ankara ,Foto Baskı.

Turner, U. (1970). *Supervision For Change and innovation*.Boston. HoughtonMifflin Company.

Türkyılmaz, Ş., (1966). *Teftiş Tekniği*, Ankara, Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü, Teksir.

Unat, F. R (1964).Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış,Ankara, Milli Eğitim Basımevi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (5. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.